

Netwerkborrel: het Basisberaad alive en kicking!

Het nieuws dat het Basisberaad Rijnmond vorig jaar failliet is gegaan en later haar deuren weer heeft geopend, zal u niet ontgaan zijn. De door de gemeente gefinancierde projecten (straatadvocaten, doelgroepambassadeurs, Denkraam, GGzPlaza, Kwaliteit, de cursussen en de platformfunctie van het Basisberaad) zijn ondergebracht in een aparte afdeling als onderdeel van Zorgbelang Zuid Holland. Ook is in januari het project Crisiskaart weer van start gegaan, zij het in afgeslankte vorm. Toch was het van belang om de 'buitenwereld' te laten zien dat het (voormalige) Basisberaad nog bestaat. Op 28 januari 2010 werd een netwerkborrel gehouden: de 'kick off' van de afdeling Basisberaad.

Het bestaansrecht van een regionale cliëntenorganisatie

De aftrap van de goed bezochte bijeenkomst wordt gedaan door Matthé Ribbens, die door Zorgbelang Zuid Holland is aangesteld als manager van de afdeling Basisberaad. Ribbens benadrukt in zijn inleiding dat, daar waar Zorgbelang zich richt op collectieve

belangenbehartiging, het Basisberaad ook projecten heeft voor individuele belangenbehartiging, als voedingsbodem voor collectieve belangenbehartiging. De crisiskaart, de cursussen en de straatadvocaten zijn hier voorbeelden van. Ook wordt de gemeente Rotterdam bedankt voor haar inzet om de projecten te laten doorstarten. Een aantal projecten heeft het niet gered: Apoio (migrantensteunpunt) en Clip (cliënten infowinkel). Gelukkig kan Sophia Rocha (voorheen werkzaam voor Apoio) haar werkzaamheden weer gedeeltelijk voortzetten via de Pauluskerk. Voor de crisiskaart wordt nu nog hard gezocht naar structurele financiering.

Een faillissement drukt je met de neus op de feiten. Dat onderstreept ook Adriaan Spaans, consulent Crisiskaart bij de afdeling Basisberaad. "Na het faillissement van het Basisberaad ben ik goed te rade gegaan. Je gaat nadenken over het nut van de crisiskaart. Het is een voorbeeld van een product dat moeilijk gemist kan worden. Maar kan het

ook door een instelling gedaan worden, in plaats van een onafhankelijke cliëntenorganisatie?"

Een crisiskaart is een kaart waarop staat wat er moet gebeuren als iemand in crisis raakt, of dreigt te raken. Een crisisplan wordt door de cliënt zelf opgesteld, in samenwerking met de consulent en eventueel anderen in de omgeving. Een crisiskaart is een samenvatting van een uitgebreide crisisplan. Adriaan Spaans benadrukt dat het opstellen van een crisisplan op individueel niveau moet worden gehouden. "Het is belangrijk om iemands vertrouwen te winnen. Dit kan door onafhankelijk en vanuit cliëntenperspectief te werken. Het gaat er om de

**Je handen die krommen
De beide ruggen zijn gericht
naar het Gezicht van de
aarde
naar de grond en het felle
licht**

**Twee levende kommen
onder de kin geplaatst
Twee kuiltjes met tranen
evenredig veel namen, ogen
en haken. Het verleden ver-
zonnen
behuild, geproefd en geslikt
De vergissing loslaten.**

Irmlinda de Vries

[gedicht]

wensen van de persoon op papier te zetten. Een crisiskaart opstellen kost dan ook tijd.” Daarbij komen mensen soms bij meerdere instellingen. Je moet dan alle instellingen betrekken. En bij het opstellen van een crisiskaart zijn vaak ook meerdere partijen betrokken, zoals huisarts, familie. Een crisiskaart wordt dan ook getekend door alle betrokken partijen. “En wat als er geen onafhankelijke organisatie zou zijn?” zo vraagt Adriaan Spaans zich af, “het wordt dan lastig om alle partijen te betrekken. Maar een crisiskaart moet ook nageleefd worden. Als dat niet lukt, wordt er een drie-gesprek georganiseerd. Hiervoor moet je dan ook onafhankelijk zijn, zoals het Basisberaad.”

Ook wordt de PV (Plenaire Vergadering) genoemd als de ‘basis’ van het Basisberaad. Al meer dan 25 jaar wordt deze georganiseerd, tegenwoordig elke eerste maandag van de maand. Dit is de plek waar cliënten, hulpverleners en belangstellenden bijeenkomen, thema’s worden besproken en ideeën worden aangedragen. Hieruit worden werkgroepen opgesteld, visie ontwikkeld etc. Een aantal projecten van het Basisberaad is dan ook ontstaan vanuit de PV. Adriaan Spaans roept de hulpverlening dan ook op om het Basisberaad te benutten: “zo ben ik in 1994 als hulpverlener betrokken geraakt bij het Basisberaad en er later in dienst getreden. Zaken waar je tegenaan loopt als hulpverlener en knelpunten in de zorg (zoals bureaucrativering van de zorg) kan je aandragen bij het Basisberaad.”

Matthé Ribbens stipt aan dat gemeenten

soms bijna geen boodschap hebben aan het Basisberaad. “Met de WMO heeft het Basisberaad meer te maken met de gemeenten. Er is vanuit gemeenten vaak weinig zicht op wat er achter de voordeuren gebeurt: daar zitten mensen met psychische of psychiatrische problematiek. Niet alles is ‘opgenomen zijn’. Soms wordt ook dakloosheid door gemeenten ‘weggepraat’. Met een van de WMO panels wordt onderzocht welke gemeenten nou eigenlijk de beste WMO gemeenten zijn: hoe is het bestuur? Eigenlijk zou dit gewoon moeten worden.”

Dit alles is een pleidooi voor het behoud van een regionale cliëntenorganisatie, alhoewel niet alle projecten en activiteiten van het Basisberaad aan bod zijn gekomen. Eigenlijk wel jammer, het had de veelzijdigheid van een organisatie als het Basisberaad kunnen laten zien, het werk dat er verricht wordt en nog verricht moet worden, en hoe de verschillende projecten en activiteiten elkaar kunnen versterken: nog meer pleidooi voor het behoud van het Basisberaad als onafhankelijke organisatie.

Sketch: herindicatie in de AWBZ

Met een luchtige sketch brengen Marring van der Werf (training ‘Cliënten trainen hulpverleners’) en René Kragten (project-medewerker Kwaliteit) de herindicatie ter sprake. Drie mensen worden uit het publiek genomen, krijgen een rol als ‘cliënt’ en vragen van ‘indicatiesteller’ René Kragten. De boodschap is duidelijk: voor een aantal voorzieningen uit de AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten)

geldt dat in 2010 er strengere regels zijn ingevoerd, bijvoorbeeld op het gebied van ‘ondersteunende begeleiding’ en ‘activerende begeleiding’. Hierdoor wordt bij een groep van circa 2500 mensen die gebruik maken van dergelijke voorzieningen opnieuw bekeken of ze daar recht op hebben (een zogeheten ‘herindicatie’). De vrees is dat door de strengere indicatie er minder aanspraak kan worden gemaakt op voorzieningen, waardoor mensen buiten de boot dreigen te vallen en bijvoorbeeld vereenzaming dreigt. Het krijgt bijval uit het publiek. Er wordt opgemerkt dat mensen al indicatie mislopen, en dat door de invoering van de eigen bijdrage mensen weg (dreigen te) vallen.

Discussie: kleren maken de man?

Robert Boersma, directeur van Zorgbelang Zuid Holland, wil in gesprek met de zaal over het bestaansrecht van het Basisberaad: is het Basisberaad nodig om de belangen te behartigen? Wat is de waarde van het Basisberaad? Alhoewel het aanwezige gezelschap bestaat uit een mix van belangstellenden, wil Boersma het gesprek graag voeren met beleidsmakers en politiek. Boersma, zelf keurig gekleed in pak, geeft aan aan de kleren te kunnen zien wie er tot de ‘cliënten’ behoort, en wie tot de beleidsmakers. Een gelukkige start van het gesprek is het niet, er kwam dan ook weerstand vanuit de zaal, een dergelijke opmerking draagt dan ook zeker niet bij aan de beeldvorming rond de groep mensen waarvoor het Basisberaad werkt.

“Je kan je rechten halen, bijvoorbeeld bij

verslag

de straatadvocaten,” zo luidt een van de aanwezigen het gesprek in, “zo ben ik zelf bezig om een schorsing ongedaan te maken.”

Dit is een voorbeeld van wat het Basisberaad kan betekenen. Zo kan het Basisberaad bijvoorbeeld de dagactiviteitencentra aanspreken op hun schorsingsbeleid.

Een ander belangrijk punt is de inzet van ervaringsdeskundigheid, dit is de meerwaarde van het Basisberaad. Bij de afdeling Basisberaad werken professionals waarvan het merendeel ook ervaringsdeskundig is. Ervaringsdeskundig houdt in dat iemand ervaringskennis heeft opgebouwd door de eigen ervaringen als cliënt zijnde en ervaringen van andere mensen met cliëntervaring en geleerd heeft deze ervaringskennis functioneel in te zetten.

Al eerder genoemd is de maandelijkse Plenaire Vergadering. “Ik werk nu twintig jaar in de psychiatrie,” aldus Marianne van Duin (bestuurder bij Bavo Euro-poort), “ik raakte al snel betrokken bij het Basisberaad. Ik draag het een warm hart toe, ik heb ook in het bestuur van het Basisberaad gezeten. De PV was vroeger een discussie tussen cliënten, hulpverleners en familie. Dit lijkt nu wat minder, maar het is wel zeer waardevol. Het was wel af en toe knokken, maar zaken kwamen wel op tafel. Wat bijzonder is, is dat we kunnen kijken vanuit een ander perspectief: praat met elkaar!”

Ron Kiela is werkzaam bij de GGD, en vanuit die hoedanigheid was hij ook betrokken bij de herstart van het Basisberaad na het faillissement. “De gemeen-

te vindt het Basisberaad zeer belangrijk, het Basisberaad kent een lange geschiedenis in Rotterdam. Belangrijk is dat het Basisberaad vanuit ervaringsdeskundigheid dingen mee kunnen geven, initiatieven kunnen aandragen. Dat doe je niet vanuit de tekentafel, maar vanuit ervaringsdeskundigheid. Een goed voorbeeld hiervan is de Crisiskaart. De gemeente Rotterdam ziet het gedachtegoed van het Basisberaad graag voortbestaan.” Robert Boersma reageert hierop door pleidooi te houden aan de gemeente om het werk van het Basisberaad mogelijk te blijven maken. Het Basisberaad dient dan ook als ‘feedback’ voor de gemeente, met onder andere het kapstokoverleg, de straatadvocaten en de doelgroepambassadeurs.

Voor veel mensen betekent het Basisberaad ook persoonlijk herstel. Een persoon reageert: “door het Basisberaad hoef ik niet achter de geraniums te zitten.” Het uit eigen kracht weer oppakken van dingen is belangrijk. De verschillende activiteiten van het Basisberaad, waaronder de cursus ‘Werken met eigen ervaring’, dragen hier zeker aan bij.

Het Basisberaad is een van de oudste cliëntenorganisaties in Nederland. Er is veel expertise en gedrevenheid onder de medewerkers. Vanuit het Basisberaad wordt ook samengewerkt met andere cliëntenorganisaties, zoals bijvoorbeeld via Como G4 (overleg van cliëntenorganisaties maatschappelijke opvang in de grote vier steden). Binnen de regio is er een samenwerkingsverband met diverse cliëntenraden van GGz instellingen. Ook

hiervandaan worden dingen ontwikkeld.

Blijf het goede behouden!

Het Basisberaad is begin jaren tachtig ontstaan vanuit actiegroepen. Zo is er actie gevoerd tegen onder andere de elektroshock. Er wordt meegegeven dit ook te blijven doen: blijf actie voeren, blijf de luis in de pels.

Tenslotte wordt er nog gekeken naar de toekomst. Welk jasje krijgt het Basisberaad aangemeten? Robert Boersma licht toe dat afgelopen zomer de uitdaging is aangepakt om het Basisberaad een herstart te geven door de gefinancierde activiteiten op te pakken. In de loop van het jaar wordt er de tijd genomen hoe verder te gaan: worden de activiteiten van het Basisberaad opgenomen in de organisatie van Zorgbelang of blijft het een aparte afdeling? Er is een overlap tussen het Basisberaad en Zorgbelang, maar een uitgewerkt plaatje is er nog niet. Er wordt nog gezocht naar een goede structuur, waarbij in ieder geval de platformfunctie en de inzet van ervaringsdeskundigheid wordt behouden. Boersma heeft in ieder geval het enthousiasme van de mensen geproefd.

Matthé Ribbens sluit de bijeenkomst af. “Het Basisberaad is alive en kicking,” zo luidt de conclusie. Dit wordt door allen gedeeld. Een folder met de visie en missie van het Basisberaad wordt gepresenteerd. Deze folder, alsmede meer informatie over het Basisberaad, is te zien op de website: www.basisberaad.nl

Bas van Bellen

Fotografie: Michiel van Gog